

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.:	Doknr.:
Mottatt: 28 NOV 2014	
Saksbeh.:	Ark.:
Kop.:	Avsett.:

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse - forslag til ny forskrift om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.

Vi viser til høringsbrevet av 17. oktober med utkast til ny forskrift om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv.

Vi har gått gjennom forskriften som er på høring og sammenlignet med det som gjelder nå. Noen av forslagene er veldig bra. Men noen kan bli store tilbakeskritt, som kan bli adskillig mer arbeidskrevende for bl.a. forvaltningen. Andre endringer kan gå ut over dyrevelferd og landbrukets omdømme i tillegg til syke bønder, avløsere og fortsatt drift. Noen endringer vil også kunne gå ut over avløserlagenes muligheter til beredskap ved sykdom, siden de avløserne og landbruksvikarene som kan utføre dette arbeidet hele uka, er avhengig av å ha nok jobb hele året, for å kunne leve av dette.

Spesielt ber vi departementet se på §§ 3 og 8 i forslaget på nytt.

For oss ser det ut som om dette er nytt i det nye utkastet:

§ 3 i nytt utkast: "Tilskotet kan gjevast til dekking av dokumenterte utgifter til avløsning" i forhold til § 6, andre ledd i gjeldende forskrift: "Slikt tilskot gjevast til dekking av dokumenterte lønsutgifter til avløysar, utgifter til landbruksvikar eller utgifter til kjøp av avløysartjenester frå eit avløysarlag eller ein avløysarring". Dette blir da som i forslaget til ny forskrift for produksjonstilskudd, som tilskudd til ferie/fritid foreslås flyttet til: Det er ikke lengre krav om et arbeidstakerforhold. Tjenesten kan kjøpes fra hvem som helst. Dette vil kunne føre til at arbeidet mot sosial dumping blir vanskeliggjort, siden allmenngjort tariffavtale ikke gjelder for selvstendig næringsdrivende. Det kan for noen være lett å be f.eks polakken danne et enkeltpersonforetak og slippe arbeidsgiveravgiften og minstelønn. At denne som avløser også mister grunnleggende rettigheter for arbeidstakere, er det ikke sikkert at blir tenkt like nøye over. Dette vil igjen kunne skade hele næringas omdømme. Hvordan slike fakturaer skal kontrolleres er også en sak. Hvordan fange opp om det blir utstedt kreditnota etterpå? Klart de aller fleste bønder er ærlig, men aldri absolutt alle.

At muligheten til å utbetale tilskuddet til avløserlag eller avløsering forsvinner, betyr at avløserlagene ikke kan forskuttere dette tilskuddet for bonden. Denne ordningen har hjulpet svært mange bønder i en vanskelig situasjon. Flere medlemmer har uttrykt

at hadde det ikke vært for dette og landbruksvikarordningen, hadde alle dyra havnet på slakteriet under langvarige sykemeldinger. Allerede nå har vi signaler om bønder som ikke blir sykemeldte fordi de ikke kan forskuttere momsene. Så kan jo alle tenke seg hva dette kan ha å si for dyrevelferden, bondens helse og muligheter til fortsatt drift. Det betyr også at det sannsynligvis vil bli flere del søknader å behandle. Begge forholdene fører til økt arbeidskrav til forvaltningen.

Kravene til at man må være sykemeldt utover den delen man mottar arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd for, tas bort. Det samme gjelder kravet om at ordningen ikke gjelder for de som er 75% eller mer på uføretrygd/arbeidsavklaringspenger og for dem over 70 år.

§ 5, siste ledd, er det nytt at man nå kan få 14 dager sammenhengende avløsertilskudd også i forbindelse med overtak av omsorgen for fosterbarn. Kravet i den gamle forskriften § 8 om at "pappapermisjonen" i forbindelse med fødsel må tas innen 2 uker før fødsel til 3 uker etter at barnet er kommet hjem, tas bort. Nå står det bare "i samband med fødsel". Det kan fort føre til en dårligere ordning for bonden.

§ 6, første ledd. Her er definisjonen videre enn i gamle § 9. Nå tas alle legeundersøkelser og annen oppfølging ved sykdom og skade hos barn under 12 år med. Tidligere gjaldt det bare ved behandling på sjukehus, institusjon og spesialist. Andre ledd gir en bedre ordning for de med funksjonshemmede barn, siden denne retten blir utvidet fra 16 år til t.o.m det kalenderåret barnet fyller 18 år. Dessuten tas det inn punkter som før bare har stått i rundskriv, slik som retten til avløsning for å delta i opplæring ved godkjent helseinstitusjon eller offentlig kompetansesenter for å kunne ta seg av og behandle barnet. Nytt er det også at dette også gjelder barn som har langvarig sykdom og nedsatt funksjonsevne og det derfor er markert økning i risikoen for at søker får fravær fra arbeidet sitt i foretaket. Dermed slipper foreldre nå å selv måtte være sykemeldte for å følge opp f.eks kreftsyke barn. Veldig bra. I følge høringsbrevet vil dette gjelde når barnet antas å skulle være sykt i minst 1 år.

§ 7. Ved tilskudd ved dødsfall er punktet om at det ikke skal trekkes for sykepenge, tatt bort. I dag søkes slikt tilskudd på org nr til den avdøde. Hvis sykepenge og lønn/ytelser fra Nav til den etterlatte nå skal trekkes fra, betyr det at svært mange i denne gruppen ikke vil få det tilskuddet som gjør at de kan enten få områdd seg slik det kan bli klart hvem som skal drive husdyrholdet videre, eller avsluttet dette. Det vil i de aller fleste tilfellene her være et klart behov for ekstra arbeidshjelp.

§ 8. Her er det endring i søknadsfristen og muligens også i rettighetene til bonden på

omfanget av avløsertilskudd ved sykdom. I dag er søknadsfristen 3 mnd etter siste dag som gir rett til tilskudd. Dette er endret til 3 mnd etter dagen avløsningen fant sted. Ved en sammenhengende avløsningsperiode regnes fristen fra siste dag i perioden. Dermed kan dette fort bety at hvis f.eks ektefellen tar en helg, er det ikke lengre sammenhengende periode og det må leveres 2 søknader. Det kan også fort bety at en bare får tilskudd for de dagene hvor det er avløst. Dette vil i såfall gi en svært mye dårligere og mye mindre fleksibel ordning. I noen produksjoner som f.eks sau, er det svært stor arbeidsbelastning i perioder og mye mindre i andre. I f.eks lamming og ved beiteslipp er det behov for mye mer enn en avløser, mens det etter beiteslipp er mye mindre behov. Dermed kan man i dag jevne dette ut over hele sykemeldingsperioden. Et annet eksempel er en bonde som er 50% sykemeldt. I dag kan han velge å f.eks ha avløser 2. hver dag begge stell. Da kan man risikere at det må leveres 1 søknad for hver dag han har avløsning. Vi som har holdt på med dette en god del år, husker med skrekk den tida man måtte ha avløsning og lik kostnad alle dager, for å få dekket alle kostnadene og få fullt tilskudd. Det var også en veldig arbeidskrevende ordning å kontrollere for forvaltningen. Forenklingen som skjedde da hele syksomsperioden skulle sees under ett mht kostnader, var veldig kjærkommen.

§12 Avkorting dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger er endret fra at da "kan" til "skal" hele eller delers av tilskuddet avkortes. Muligheten for at slik oppretting av feil også kan føre til etterbetaling, er tatt bort.

§13 Nye regler om renteberegning. Siste ledd er nytt: Krav fra offentlige myndigheter som springer ut fra foretakets jordbruksvirksomhet, har aldri før kunnet motregnes i senere tilskuddsutbetalinger til foretaket, siden dette er en refusjonsordning av øremerkede midler - ikke et ordinært tilskudd.

En del ting som før har stått i rundskriv, er nå tatt inn i forskriften. Dette gjelder f.eks slik som §3, andre ledd om hvordan regne ut næringsinntekten. En del ting er tatt ut av forskriften og flyttet til protokoll fra jordbruksoppgjøret. Da gjelder det at ikke noe forsvinner på veien.

Med hilsen
for styret i Landbrukstjenester Sør SA:

Elisabeth Skarseth Johnsen
daglig leder